

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

actualisatie ecologisch onderzoek

Het Erf (ong.)

Almen

Rapport actualisatie ecologisch onderzoek steenuil en kerkuil

Het Erf (ong.), Almen

Opdrachtgever	Gemeente Lochem Markt 3 7241 AA Lochem
Rapportnummer	16548.002
Versienummer	D2
Status	Definitief
Datum	12 september 2023
Opsteller ¹	De heer T.J.J. Versluis, MSc
Kwaliteitscontrole	De heer K. Schilderman, MSc

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handleiding omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
2.3	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	2
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	3
4	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	4
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	6
5.1	Steenuil	6
5.2	Kerkuil	7
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING.....	8
6.1	Steenuil	8
6.2	Kerkuil	10
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	12

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Lochem opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Het Erf (ong.) te Almen.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van nieuwbouw op de onderzoekslocatie.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in juni 2021 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 16547.001). Deze quickscan is in augustus 2023 geactualiseerd (16548.001_D2).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 1 hectare) ligt aan de Het Erf (ong.) te Almen. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

Het plangebied betreft een perceel grasland, omgeven door weilanden van het stroomgebied van de Berkel. Tevens omvat het een verhard parkeerterrein en een achtertuin. Ten westen van het plangebied zijn enkele vrijstaande bomen aanwezig. Het perceel is gelegen tussen de bebouwde kom van Almen en de Berkel.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren in het plangebied.

2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de nieuwbouw verdwijnt het grasland en verharding en komen hier huizen, verhardingen en tuinen voor terug.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Resultaten ten aanzien van jaarrond beschermde broedvogels uit de quickscan van Econsultancy (16548.001):

Steenuil

De steenuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

De steenuil heeft twee relevante typen verblijfplaatsen. Dit zijn:

- de plek die als nest gebruikt wordt (voortplantingsplaats) en die ook in de rest van het jaar gebruikt wordt als verblijfplaats*
- de plekken die regelmatig door de steenuil worden gebruikt buiten het broedseizoen, maar die ook in het broedseizoen door het mannetje worden gebruikt als het vrouwtje op het nest aan het broeden is.*

Daarnaast is het leefgebied direct rondom de nestlocatie, waar de steenuil foerageert, van essentieel belang voor het functioneren van de nestlocatie. Verlies van dit foerageergebied leidt tot verlies van functie van de vaste- rust en voortplantingslocatie, en betreft een overtreding van de Wet natuurbescherming. Gezien het kleine territorium van de steenuil (5-30ha) kan de ingreep op de onderzoekslocatie een negatief effect hebben op de steenuil.

Momenteel kan niet uitgesloten worden dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functionele leefgebied van de steenuil, waardoor niet kan worden uitgesloten dat met de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen op de Wet Natuurbescherming. Nader onderzoek zal dit moeten uitwijzen. Het onderzoek zal moeten bestaan uit een nader onderzoek naar de aanwezigheid van territoria in de omgeving en hierop volgend mogelijk een foerageergebied analyse. Het territoriumonderzoek vindt plaats middels 3 bezoeken in de avonden in de periode tussen 15 februari en 30 april.

Kerkuil

De kerkuil is een zeer honkvaste broeder die daarnaast afhankelijk is van menselijke bebouwing. De nest- en rustplaats van de kerkuil zijn daarom jaarrond beschermd, ook als deze op dat moment niet in gebruik zijn. Het vernielen en/of verstoren van de nest- en rustplaats van de kerkuil betreft een overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen). Hierbij moet ook rekening worden gehouden met het functioneel leefgebied. Het aantasten van essentieel foerageergebied kan ertoe leiden het nest wordt verlaten, met daarmee verlies van de functionaliteit van de nestlocatie voor kerkuil als gevolg.

Het mogelijk verlies van de functionele leefomgeving dient gecompenseerd te worden binnen het territorium van de kerkuil. De mitigerende en/of compenserende maatregelen dienen vastgelegd te worden in een mitigatieplan of projectplan voor de kerkuil, waarin zowel de vaste rust- en verblijfplaats als functioneel leefgebied van de kerkuil wordt meegenomen. Ten behoeve hiervan dient allereerst de functionele leefomgeving van de desbetreffende kerkuil eerst in kaart gebracht te worden door middel van aanvullend onderzoek.

Momenteel kan niet uitgesloten worden dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functionele leefgebied van de kerkuil, waardoor niet kan worden uitgesloten dat met de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen op de Wet Natuurbescherming. Nader onderzoek zal dit moeten uitwijzen. Het onderzoek zal moeten bestaan uit een nader onderzoek naar de aanwezigheid van territoria in de omgeving en hierop volgend mogelijk een foerageergebied analyse. Het territoriumonderzoek vindt plaats middels 3 bezoeken in de avonduren in de periode tussen 15 februari en 30 april.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor het onderzoek naar de **kerkuil en steenuil** zijn in de periode half februari 2022 tot half april een drietal avondbezoeken uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van geluidsnabootsing en een warmtebeeldcamera (FLIR VUE PRO). De inventarisatiemethode van de steenuil is overeenkomstig met de methode die opgesteld is door Steenuilenoverleg Nederland (STONE). De wijze van inventarisatie van de kerkuil is afkomstig van de broedvogelmonitoring (BMP) van SOVON. Beide onderzoeken zijn uitgevoerd conform de kennisdocumenten kerkuil en steenuil van BIJ12. Het onderzoek naar de verschillende soorten is gecombineerd uitgevoerd. Het onderzochte gebied is weergegeven in figuur 4.1.

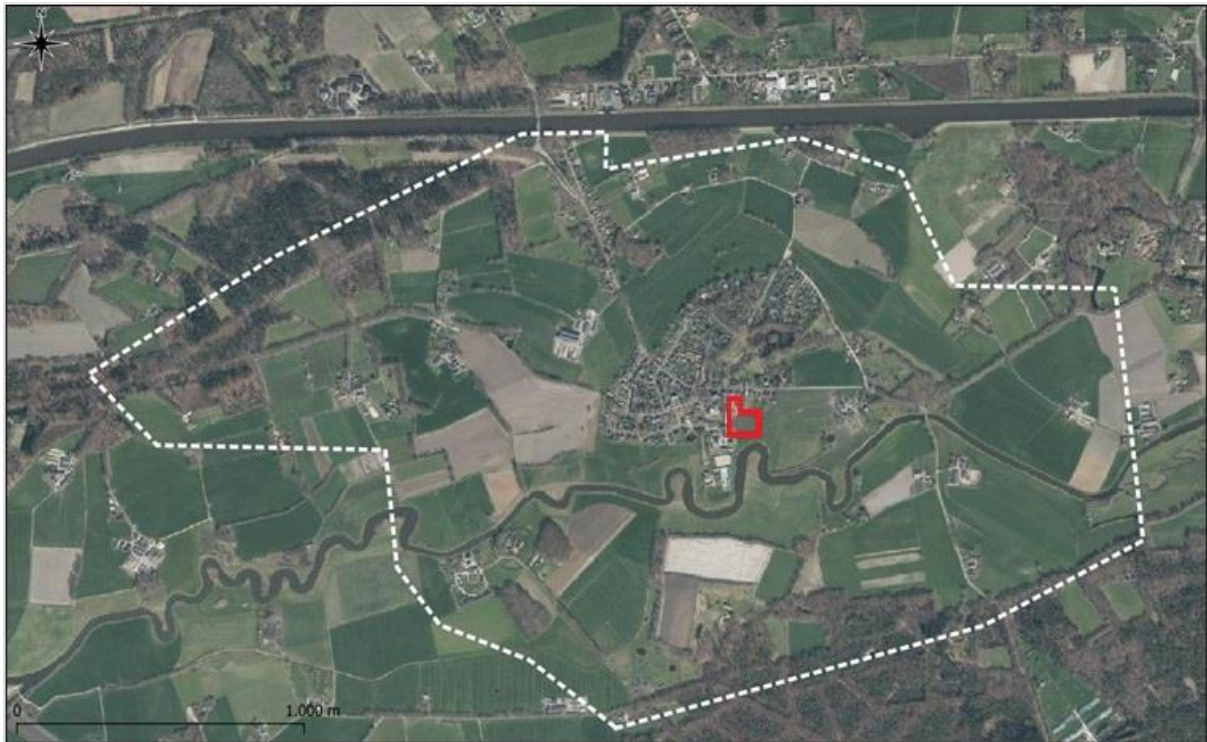
Als aanvulling op de drie inventarisatierondes is contact opgenomen met leden van de uilenwerkgroepen van het IVN over aanwezige en bezette steenuil- en kerkuilkasten. Daarnaast is informatie opgevraagd over de staat van instandhouding van de populatie. Deze informatie is gebruikt om een beter beeld te krijgen van de verspreiding van beide uilensoorten op en rondom het plangebied.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van steenuil en kerkuil gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 5 °C. De windsnelheid lag beneden de 3 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

Tabel 4.1 bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 4.1 Omstandigheden aanvullende onderzoeken kerkuil en steenuil

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
14-03-2022	18:30 - 21:00	7-10 °C	Lichtbewolkt, droog, wind 2 Bft.
28-03-2022	19:55 - 22:30	6-8 °C	Sluierbewolking/helder, droog, wind 2 Bft.
14-04-2022	20:20 - 22:45	8-12 °C	Helder, droog, wind 2 Bft.

Figuur 4.1 Onderzoeksgebied tijdens het veldseizoen 2022. Rood omcirkeld is het plangebied weergegeven.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Steenuil

In het plangebied zijn geen territoria van steenuilen aangetroffen (zie figuur 5.1). Wel zijn in de directe omgeving van het plangebied meerdere waarnemingen van steenuilen gedaan. Zo bevonden zich ten westen van het plangebied twee locaties waar steenuilen baltsend waargenomen werden. Op een schuur aan de lage Lochemseweg 31C werd een paartje steenuilen waargenomen. Uit deze richting werden ook meermaals contactroepjes gehoord. Ten oosten van het plangebied werden vier roepende steenuil paartjes gehoord op erven aan de Dorpsstraat, Ehzerallee en de Vordenseweg (zie figuur 5.1). In het noordelijke gedeelte van het onderzoeksgebied zijn tijdens de onderzoeksrondes geen waarnemingen van steenuilen gedaan. In dit gebied zijn ook geen roepjes of baltsgeluiden gehoord.

Uit informatie van de Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek blijkt dat hier twee bezette steenuilkasten aanwezig zijn. Daarnaast is vanuit de Vogelwerkgroep informatie gekomen over de aanwezigheid van steenuilkasten en of deze ingebruik zijn. Bij de meeste baltslocaties bleken ook steenuilkasten aanwezig te zijn. Echter zijn er ook enkele baltsende steenuilen aangetroffen die zich op boerenerven bevinden waar geen steenuilkasten aanwezig zijn. Het aanvullend onderzoek en de informatie verkregen vanuit de vogelwerkgroep geeft een beeld van de verspreiding van de steenuilpopulatie rondom Almen.

Figuur 5.1 Verspreiding van de gierzwaluw op basis van inventarisatie in het seizoen 2022.

5.2 Kerkuil

Op en rond het plangebied zijn tijdens de veldrondes geen waarnemingen gedaan van de kerkuil. Echter naar aanleiding van gegevens van de Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek wijzen uit dat er een in gebruik zijnd nest van een kerkuil aanwezig is in de kerktoeren van Almen (zie figuur 5.2). Daarnaast zijn er meerdere waarnemingen van de kerkuil bekend op of langs het plangebied. De kerkuil wordt meerdere keren jagend waargenomen boven het plangebied. Ten westen van Almen bevinden zich twee kerkuilkasten waarin gebroed wordt. De kerkuilkasten ten oosten van Almen worden niet gebruikt door kerkuilen.

Figuur 5.2 Verspreiding van de kerkuil op basis van inventarisatie in het seizoen 2022 en informatie van de Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Steenuil

De steenuil valt onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen. De steenuil heeft een klein territorium waar wordt gevoerageerd. Ook essentieel foerageergebied is als zodanig beschermd in situaties waarbij verlies van dit gebied leidt tot het verlaten van het nest. Artikel 3.1 lid 2 is dan van toepassing. Artikel 3.1 lid 4 en 5 betreft het opzettelijk storen van vogels. Bij de voorgenomen ontwikkeling op het plangebied is gezien de afstand tot het meest dichtstbijzijnde nestlocatie geen sprake. Overtreding van Artikel 3.1 lid 4 en 5 is daarom niet aan de orde.

Het territorium van de steenuil betreft 5 - 30 hectare leefgebied rondom de nestlocatie, waar binnen wordt gevoerageerd vanaf zitposten zoals weidepaaltjes, knotbomen en schuurtjes. De grootte van het territorium hangt af van de populatiegrootte en het seizoen. In geschikt gebieden waar veel steenuilen aanwezig zijn kan een territorium zich beperken tot enkele hectares. Paardenweides en andere kleinschalige graslanden worden gebruikt om te jagen op ongewervelden zoals kevers en regenwormen en op grotere dieren zoals muizen en kikkers. Maisakkers zijn ongeschikt als jachtgebied en bieden geen geschikt leefgebied voor de soort.

Er bevindt zich direct naast het plangebied een steenuilkast. Echter wordt deze niet gebruikt door steenuilen, daarnaast zijn er geen waarnemingen van steenuilen rond deze kast. In de directe omgeving van het plangebied is voor de bezette steenuilennesten en baltsende steenuilen een habitat-analyse gemaakt. Hierbij is uitgegaan van homeranges (6 hectare) met een straal van 150 meter (zwarte cirkels, figuur 6.1). Geschikt habitat binnen het plangebied valt buiten de homeranges van de in de omgeving verblijvende steenuilen, ook als er sprake zou zijn van een grotere homerange bijvoorbeeld 175 meter.

Figuur 6.1 Overzicht van de homeranges rond de bezette nestkasten (oranje rondjes), en homeranges in de omgeving op basis van baltsroepjes (blauwe sterren).

Er zijn geen ecologische redenen om het plangebied als essentieel foerageergebied voor de steenuil aan te merken. De percelen vallen buiten de homerange van de meest dichtstbijzijnde steenuilen. Er blijft bij de ontwikkeling op het plangebied voldoende foerageergebied voor de aangrenzende steenuil territoria over. Omdat het plangebied geen beschermde functie heeft voor de steenuil is er geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de steenuil als gevolg van de werkzaamheden. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden zonder verdere maatregelen te treffen ten aanzien van de steenuil.

6.2 Kerkuil

De kerkuil is een beschermde diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De nesten van kerkuilen zijn jaarrond beschermd. De verboden handelingen die van toepassing zijn, betreffen het opzettelijk doden of vangen van vogels, het opzettelijk verstoren van de vogels en beschadigen of vernielen van nest, eieren en rustplaatsen. Artikel 3.1 lid 4 en 5 betreft het opzettelijk storen van vogels. Bij de voorgenomen ontwikkeling van het plangebied is gezien de afstand tot het meest dichtstbijzijnde territorium geen sprake. Overtreding van Artikel 3.1 lid 4 en 5 is daarom niet aan de orde.

De kerkuil maakt gebruik van een groot territorium (60 tot 1200 ha) van foerageergebieden en roestplekken. De grootte van het territorium hangt af van de populatiegrootte en het seizoen. In geschikt gebieden waar veel kerkuilen aanwezig zijn kan een territorium zich beperken tot 60 hectare. In seizoenen met weinig muizen kan dit gebied zich uitstrekken tot 1200 hectare. Kerkuilen zijn honkvast wat betreft hun nestlocatie. Hieromheen tolereren zij geen andere kerkuilen, echter wordt het foerageergebied gedeeld met andere in de omgeving verblijvende kerkuilen. Het voedsel van de kerkuil bestaat voor 98 procent uit muizen, voornamelijk spitsmuizen en veldmuizen. Daarnaast kan het voedsel aangevuld worden met een mus of spreeuw. In het foerageergebied moeten voldoende zit- en uitkijkposten aanwezig zijn vanwaar de kerkuil kan jagen.

Figuur 6.2 Overzicht van de homerange rond de bezette nestkasten (gele driehoeken). Binnen het plangebied (witte lijn) en de home range van de desbetreffende kerkuil is geschikt habitat groen gearceerd.

Er bevindt zich in de kerktoeren in het midden van Almen een kerkuilkast. Daarnaast bevinden zich ten westen van Almen twee kerkuilkasten waarin gebroed wordt. In de kerkuilkasten ten oosten van het plangebied is geen broedgeval bekend. In de directe omgeving van het plangebied is voor de bezette kerkuilkast een habitatanalyse gemaakt. Hierbij is uitgegaan van homeranges met een straal van 1000 meter (zwarte cirkels, figuur 6.2). Geschikt habitat binnen het plangebied valt binnen de homerange van de in de kerktoeren verblijvende kerkuil. Deze kerkuil heeft binnen zijn leefgebied 135 hectare foerageergebied. Het plangebied bevat 0,8 hectare functioneel leefgebied. Verlies van dit gebied betekent een afname van 0,6% van functioneel leefgebied van deze kerkuil. Dit is geen significante afname van functioneel leefgebied.

Er zijn geen ecologische redenen om het plangebied als essentieel foerageergebied voor de kerkuil aan te merken. Er blijft bij de ontwikkeling op het plangebied voldoende foerageergebied voor de kerkuil over. Omdat het plangebied geen beschermde functie heeft voor de kerkuil is er geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de kerkuil als gevolg van de werkzaamheden. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden zonder verdere maatregelen te treffen ten aanzien van de kerkuil. Wel dient er bij andere toekomstige bouwwerkzaamheden binnen het leefgebied van deze kerkuil het cumulatieve effect van de ingreep getoetst worden.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Lochem een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Het Erf (ong.) te Almen.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van nieuwbouw op de onderzoekslocatie.

Voorgenomen ingreep

Het plangebied betreft een perceel grasland, omgeven door weilanden van het stroomgebied van de Berkel. Ten westen van het plangebied zijn enkele vrijstaande bomen aanwezig. Het perceel is gelegen tussen de bebouwde kom van Almen en de Berkel.

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren in het plangebied.

Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten

Potentieel leefgebied binnen het plangebied valt buiten de homeranges van de in de buurt aanwezige steenuilen. Er is bij de voorgenomen ingreep dan ook geen sprake van verlies van essentieel leefgebied van de steenuil.

Potentieel leefgebied binnen het plangebied valt binnen de home range van de in de kerktoeren aanwezige kerkuil. Echter is er door de ontwikkeling van het plangebied een zeer geringe afname (0,6%) van het functionele leefgebied van deze kerkuil. Dit is geen significante afname van het foerageergebied. Er is bij de voorgenomen ingreep dan ook geen sprake van verlies van essentieel leefgebied van de kerkuil. Wel dient er bij andere toekomstige bouwwerkzaamheden binnen het leefgebied van deze kerkuil het cumulatieve effect van de ingrepen getoetst worden.

Conclusie

Er zijn geen aanvullende maatregelen ten aanzien van de kerkuil of steenuil noodzakelijk.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaar rond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.